

inder. Det ærede Medlem fra Leire (Holstein-Ledreborg) syntes ikke denne Gang at lægge saa stor Vægt paa Kvindeskolens Oprettelse, som da denne Sag tidligere var for her. Forfaavidt som jeg forstod ham rigtigt, mente han egentlig, at det var tilstrækkeligt, naar Kvinderne bleve forberedte til det Kunstindustrielle, og han henviste i saa Henseende til den private Anstalt, som allerede er oprettet, og som faar nogen Understøttelse fra Statens Side. Men jeg skal dog tillade mig at henstille, om der ikke gives et høiere Formaal end ligefrem at staffe Kvinder en selvstændig Stilling, om der ikke er et Hensyn at tage til selve Kunsten? Naar Kvinder vise et afgjort Talent for at gaa videre og udvikle sig i den egentlige Maler- og Billedhuggerkunst, saa er det jo, at der skal gives dem en lettende Udgang hertil paa den Maade, som her er foreslaaet. Jeg tror derfor heller ikke, at der kan være Tale om nogen Konkurrence mellem Kunstakademiets Kvindeskole og den mere kunstindustrielle Skole, som allerede er i Gang (Afbrydelse af Holstein-Ledreborg). Hvis jeg har misforstaaet det ærede Medlem, skalde det glæde mig. Endnu skal jeg kun gjøre en ganske almindelig Bemærkning til det ærede Medlem for Fredensborg (Sage), som i temmelig stor Almindelighed udtalte, at vi jo Alle vare enige om, at Kunsten er et Statsformaal. Jeg maa for mit Vedkommende tage et Forbehold i den Henseende. Jeg kan ikke erkjende, at Kunsten er et Statsformaal, ligesaa lidt som jeg kan erkjende, at Videnskaben eller et lignende idealt Formaal er det. Jeg tror, at saadanne Formaal ere bedst tjente med at staa selvstændig paa deres egne Ben, og derfor er min Stilling til et Forhold som dette en lignende som til det, der skal fremme Videnskab osv. Jeg skjelner bestemt imellem Statsformaal og Folkeformaal; men jeg veed jo meget godt, at der tidligere har været en Strid, som nu er kommen op paany, nemlig en Strid om, hvor Grændsen er mellem Statsformaal og Folkeformaal. Der har tidligere været en Retning, som vilde gjøre saa Lidt som muligt til Statsformaal; den er imidlertid gaaet tilbage, og nu vil man gjøre meget Mere til Statsformaal. Jeg hører til dem, som mene, at en Sag altid fremmes bedst, naar den kan fremmes umiddelbart ved Folkets Understøttelse, saa at man ikke behøver at gaa gjennem Staten. Der er jo imidlertid ganske vist visse Formaal, som nødvendigvis altid maa være Statsformaal, og der vil jeg da f. Ex. nævne Krigsvæsenet og Alt, hvad der angaar den ydre og indre Sikkerhed, altsaa Politi og saadant Noget; men jeg tror ikke, at man kan betegne Kunsten som et ubetinget Statsformaal. Den kan kun betegnes som et midlertidigt Formaal for Staten, og som Følge deraf kan jeg heller ikke have Noget imod, at der fra anden Side søges Bidrag til Fremme af et Formaal som dette, og at saaledes Kjøbenhavns

Kommune, som først og fremmest nyder Godt af, hvad der fremkommer i den Retning, kommer til at yde et passende Tilskud.

Billie: Naar man hører min ærede Nabo (Bajer), skalde man tro, at dette var et Lovforslag angaaende Oprettelsen af en Kvindeskole; alt Andet synes i den Grad at være bleven borte for ham, at han kun ser denne ene Side af Sagen, som rigtignok efter min Mening, skjøndt den i og for sig kan være vigtig nok, er overmaade underordnet ved denne Leilighed. Det synes jo, at denne Sag iaar har en noget bedre Udsigt til at kunne komme igjennem, end den havde tidligere, og forfaavidt som det maa antages, at det er Bestræbelser, der ere foregaaede i Riden mellem Lovforslagets Forelæggelse i Landstinget og dets Behandling her, som have ført til et saa gunstigt Resultat, saa kan jeg ikke noksom beundre den Dygtighed og Ihærdighed, som i saa Tilfælde er vist. Det synes jo, at Sagen nu fra de allerfleste Sider i Salen møder en Velvillie, som tidligere var aldeles ukjendt, skjøndt denne Velvillie rigtignok paa sine Steder er lidt blandet. Det ærede Medlem fra Rjøge (Ørup) var i en saadan blandet Stemning; ved Siden af hans Velvillies klare Bølger gik der en Understrøm af Harm, og det er vel et stort Spørgsmaal, hvilken af de to der til Syvende og Sidst faar Magten. Egentlig endte han jo med, at dette Lovforslag skalde staa hen, indtil man saae, om der var Noget at opnaa eller ikke, det skalde efter Omstændighederne enten være Belønning eller Straf for Ministeren og Øyite, eftersom de nu opførte sig i Røsten af Samlingen, om han vilde bevilge eller ikke bevilge Lovforslaget. Jeg maa nu tilstaa, at, skjøndt jeg ikke for mit Vedkommende vil optræde mod dette Lovforslag, efter at de interesserede Parter saa længe og saa bestemt og vedholdende have udtalt Dvsset om at faae det sat igjennem, har jeg dog personlig stor Lidel, om det ogsaa er en hensigtsmæssig Foranstaltning, der træffes, særlig for Udstillingsfondens Vedkommende. Jeg veed ikke, hvorfor Udstillingsfondens vil gaa hen og forære Staten 250,000 Kr. til en Bygning, som bliver Statsieendom, og i hvilken det ikke faar nogen garanteret Ret. Jeg slutter mig for et Punkts Vedkommende ganske til det ærede Medlem fra Rjøge; idet ogsaa jeg maa anse det for ønskeligt, at vi faae opfrisket i vor Grindring, hvilken Slags juridisk Personlighed Udstillingsfondens er, hvilke de Bestemmelser ere, paa hvilke dens Liv hviler, hvilke Organer den har for at give sin Villie tilkjende, og paa hvilken Maade dens formueretlige Stilling i det Hele taget er ordnet. Den ærede Minister har ganske vist mindet om, at Landstingsbetænkningen giver nogle Oplysninger i den Henseende, og han nævnte selv nogle Hovedtræk. Der er dog Et og Andet tilbage, som det kan være hensigtsmæssigt at faae